

TISZÁNTUL

SZABOLCS-, HAJDU-, SZATMÁR- ÉS BEREGRVARMÉGYÉK FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Eckhardt Tibornak a katolicizmusról és a diktatúrákról tartott előadása zsinórmértékül szolgálhat minden ily felmerült kérdésben

Nyiregyháza város és egész Szabolcs vármegye társadalmát élénken foglalkoztatja az a polémia, amely Murányi László dr.-nak a Nyiregyházi Ügyvédi Kamara elnökének a Rotary Club nyilvános ülésén elmondott előadása nyomán keletkezett.

Murányi László dr. a Rerum Novarum és Quadragesimo Anno néven ismert pápai enciklikák szociális megállapításait boncolgatta, még pedig a liberális világnézet szemszögéből s a kettőt igyekezett összehangba hozni.

Az előadásra, amelynek értékét a tulsó oldalról sem vitták, sasi Szabó László dr. m. kir. kormányfőtanácsos ügyvéd, terjedelmes cikkben felelt, ellentmondásokat talált a Murányi előadásában, s az állami omnipotenciát vallotta egyedüli célravezető formának, amelyben az egyén teljes odaadással fejlődik.

Egy másik sajtóorgánumban Thuránszky Pál dr. Szabolcs vármegye főispánja nyilatkozott interjú keretében, s külpolitikai szempontból károsnak nyilvánította az államtotalitást és fascizmus elméletének kritikai szempontjából való feszegetését.

Végül Korompay Károly dr. igazgatófőorvos a „Credo” Egyesület közgyűlésén bírálta a liberalizmust, mely az emberi eszet tartja Istennek és etikai megnyilatkozását: a laikus erkölcsöt, mely az embernek az anyaghoz, az aranyhoz való viszonyát szabályozza. Konklúziója: a kollektívizmus, akár bolsevizmus, akár államtotalitás képében is jelennek meg zsák uccába viszi az emberiséget, mert természetellenes. Ebben a vajudó világban megváltást egy olyan társadalmi megmozdulás hozhat, mely mindenek fölé helyezi a vallást és megteremti az általunk hirdetett új felebaráti rendet.

Mit mond Eckhardt Tibor?

Eckhardt Tibor a gróf Apponyi Albert Társaság meghívására előadást tartott a katolicizmus állásfoglalásáról a diktatúrákkal szemben.

— A katolikus egyház — mondotta többek között — minden kérdést az egész földgömb nézeteiben szemlél. Közel kétezer esztendő tapasztalatokra tekintet vissza és a

végtelenség szemüvegén át nézi az eseményeket. Ezért

a katolikus egyház álláspontja a diktatúrákkal szemben nem tekinthető mai meggyőződésnek, vagy egyházpolitikai elgondolásnak az olyan logikus és minden időkre érvényes álláspont, amelytől az egyház gondolkodásának eltérnie nem lehet.

A katolikus egyház az államformák kérdésében nem foglalhat állást, mert a tartalomra helyezi a súlyt vagyis az illető kormányok mennyiben tesznek eleget azon kötelességüknek, hogy az államot alkotó egyének, családok, gazdasági és erkölcsi javát szolgálja. Tehát sohasem fogadta el a totális államformát.

Az egyház felfogása: minden kormánynak biztosítania kell az egyén és család életének, erkölcsi és anyagi boldogulásának lehetőségeit. Az egyháznak szabadon kell tudnia teljesíteni Isten törvényét,

ebben semmiféle kormány és hatalom meg nem gátolhatja.

A katolikus tanítás lényege minden kormányformával szemben ebben foglalható össze: adjátok meg a Cézarnak, ami a Cézáré és adjátok meg Istennek, ami az Istené.

Az állam érdeke sohasem terjedhet odáig, hogy az egyének jogos szabadságát, erkölcsi, gazdasági javait semmibe vegye.

Az állam nem istenség, a kormány sohasem lehet elnyelője ezeknek a jogoknak.

A munka és a tőke viszonyában a pápai enciklikák az emberi élet központjába a munkát helyezik. A tulajdonjog dogma, a magántulajdont Isten adta az embernek, azt sem emberi spekuláció és semmiféle hatalmi intézkedés igazságosan meg nem szüntetheti.

A magántulajdon célja, hogy az egyén önmagáról és családjáról gondoskodni tudjon.

A tulajdonjog használatát

korlátozhatja az állam, de ez nem lehet olyan mértékű, hogy a magántulajdon tartalmilag üressé és a benne foglalt jogositványok merő illúziókká váljanak.

Az illusztris előadó ezután az egyes államoknak a többi államokkal való viszonyáról, a nemzeti öncéluságról beszélt, amelyet sokszor helytelenül értelmeznek, mert a nemzeti szuverenitás nem abszolút, hanem más államok szuverenitásához viszonylik.

A nemzet csak annyiban öncélú, amennyiben öncélú a szervezetünket alkotó sejt. Az egész emberiségnek az állam csak egyik alkotórésze.

Ha a világháború után a békét a katolikus egyház elvein építették volna fel, akkor az ma sokkal biztosabb alapokon nyugodna.

A katolikus egyház ellentéte a bolsevizmussal olyan teljes, olyan perfekt, hogy ha antibolsevista szervezetről, vagy megmozdulásról tanakodunk, fölösleges messzire mennünk, mert a katolikus egyházban itt van a szervezet, amely hivatva van arra.

Ezután Eckhardt Tibor a nemzeti szocialista Németország és a katolikus egyház kardinális ellentétéről beszélt.

Más dolog a vallás és erkölcs és más dolog a faji gondolat.

Az olasz fassizmus s a katolikus egyház között a gyakorlatban nincs ellentét, de elvben van, — azonban Mussolini zseniálisan felismerte, — mennyire helytelen volna vallási sikerrel átvenni egy fölösleges vitát és megcsinálni a lateráni egyezményt, amely a vallásitanítás és az egyház szabadsága terén megadott minden jogot az egyháznak és a gyakorlati útközö pontokat kiküszöbölte.

Bár helyszüke miatt csak kivonatossan ismertethetjük Eckhardt Tibor nagyszerű előadását, az itt vázolt gondolatokból is kitűnik, hogy az előadó állásfoglalása zsinórmértékül szolgálhat a manapság divatos és gyakran felmerülő államjogi problémák megvitatásánál.

Történelmi átértékelés és az ifjuság

Most tettem le az érettségét és még hatása alatt állok azoknak a történelem óráknak, mikor lélegzetet visszafojtva hallgattuk hazánk nagyjainak egy Széchenynek, egy Kossuthnak nemes küzdelmeit. Visszaemlékszem azokra a befejezéstelen Széchenyi Kossuth vitákra, amelyeken sirva harcoltam Kossuth igazáért, Mi fiatalok eszményeket viszunk magunkkal az életbe: idealizmust és lelkesedést, mert igen vannak nagyjaink, akiket a hazaszeretet szent tüze és nemes elgondolások hevitettek és kik nekünk a magyar ifjuságnak eszményképeink.

A történelem ugyanis nem az emberek életét tárgyalja, hanem a sorsdöntő koreszmék, irányelvek, nemzeti mozgalmak keletkezését, kifejlődését. Ezeknek képviselői, vezetői a történelem távlatában nem köznapi emberek, hanem genik, héroszok. Szinte halhatatlan magasságban nem a törékeny testi szervezetnek életfolyama, hanem szellemi képességeik karrierjük az ami előtérbe tolt. Sokszor ismeretlen marad számunkra az ember, annak testi élete.

Szeretnék számot adni arról az érzésről, amely feltámad bennem most az iskolából kikerülve, mikor elolvastam a nagy történelem munkáit a „nagyokról” mint emberekről. És egy világ omlott össze bennem. Rákóczyt apró kicsinyes dolgokban, mint embert állítják elénk, őt kit mi a szabadság legönzetlenebb harcosának hiszünk. Széchenyi István grófról, kiben a haladás, az alkotás megszemélyesítőjét látjuk, olyan élettrajzot tárunk elénk, hogy nagy tettei véghezviteléhez nem mindig azok a szempontok vezették, amelyekért mi nemes alaját dicsfényvel övezzük. Meg akarják velünk meg ma is láttatni Széchenyiben az apró emberi hibákat, abban a Széchenyiben kiben még kortársai és hatalmas ellenfele Kossuth Lajos is a minden idők legnagyobb magyarját látta.

Leszállítják a piedestálról a legendás Kossuth Lajost is, pedig Anglia és Amerika is nagy nemzeti hőst lát Kossuthban.

Magamból indulok ki. Más amit az iskolában tanultam s más amit a nagy történelmi munkában olvasok, ami elveszi tőlünk, fiataloktól eszményképeinket, ez idealizmusunknak és lelkesedésünknek szárnyát szegi. Ez lelki meghasonlást idéz elő. Ugy érzem olyan ez, mintha valaki a bibliát természet-tudományi alapon magyarázná: és elveszteném a hitemet. Már pedig a hitetlenség Isten tagadás. Ez vol-

na átértékelés, mint ahogy nevezik?

Nem ez sokkal több, mint történelmi átértékelés, a nemzet ifjúságának eszményeitől való megfosztása. Tudjuk, a mi nagyjaink is husból és vérből való emberek voltak, lehet hogy gyarlók, mint társaik, lehettek sok tekintetben nagyobb hibáik is. Azonban ez csak az emberi a hus és vér volt belőlük. És volt valami bennük az elhivatottság — a tehetség, töretlenség s sok egyéb lelki kincs, amelyen keresztül utat tört az alkotás géniusza. Szóval az az isteni szikra, mely sokkal hatalmasabba emelte őket, mint gyarlóságaik. Oly lelki nemesség, melynek fényénél nem láthatók az emberi gyengeségek.

Emberek voltak, lehettek hibáik. A bibliából tudjuk az ember gyarló véges lény. Az utókor számára nem Rákóczi, Széchenyi, Kossuth az ember a fontos, hanem a szellemük és cselekedetük. Az ő hazaszeretetük, kitartásuk, fenkölt lelkületük, alkotásaik, tették őket eszményképpé a nemzet ifjúsága előtt.

Arany János halhatatlan szavai szerint „Lerázzván ami benne földi egy éltető eszmévé finomul” Igen rázzuk le mi is és felejtsük el netalán emberi gyarlóságait, mert lelkük utat mutatott a nemzetnek s mert igazán nagy szellemek voltak.

Nem jó volna elvenni tőlünk az eszményképeinket, a hitünket. Hadd álljanak a nagyok lelki nagyságukban úgy előttünk, amint korukra hatást is tettek. Hiszen milyen jó vó várhat az olyan ifjúságra, amelyben nincs idealizmus s amelynek nincs kitől tanulni, nincs kit követni. A történelmi átértékelés ne vegye el a mi ideáljainkat.

H. K. K.

Veress Béla jubileuma

Tíz évvel ezelőtt: 1927 március elsején foglalta el a hajdusoboszlói Közművek igazgatói állását Veress Béla gépészmérnök. Talán nem is sejtette, hogy ebben a pozícióban milyen kivételes feladatok is várnak rá. Veress Béla ez alatt a tíz év alatt a rossz gazdasági viszonyok mellett is kitűnt a fejlesztési Hajdusoboszló villanyüzemét. És ezenkívül vállalta Hajdusoboszló gyógyfürdőjének vezetését is, amelynek az ő fiatalos, nagyszerű energiája adta meg a lendületet. Sokoldalú, kivételes tehetségnek bizonyult Veress Béla ebben a pozícióban s éppen ezért megérdemli, hogy a legközelebbi nagyrabecsülés, elismerés vegye körül. Tíz éves s olyan ritka szép s eredményes munkásságot felülmutató közszolgálati jubileuma alkalmából őszinte örömmel üdvözljük Veress Béla igazgatót, akinek gazdag alkotó erejétől sokat várhat még Hajdusoboszló városa.

Fischer Jenő gyásza

Fischer Jenő m. kir. kormányfőtanácsost, az Alföldi Takarékpénztár ügyvezető igazgatóját súlyos csapás érte. Édesanyja ugyan is hosszas betegség után február 28-án Debrecenben elhunyt. — Holtestét Aradra szállították s ott temették el. Fischer Jenőt nagy gyásza alkalmával a legszelebb korból halmozták el a legőszintébb részvénytulajdonosokkal.

Az IPOSz elnöke a szélsőséges agitáció romboló hatásairól

Az Ipartestületek Országos Szövetsége évi rendes közgyűlést és ennek keretében tisztújító választást tartott, amelynek során ismét a nyiregyházi ifj. Tóth Pál építő mestert választották meg ügyvezető elnöké, aki megnyitójában hangoztatta, hogy a vezetőség mindent elkövetett az áldatlan viszonyok között élő magyar kézműves-iparosság egyetlen szabad szervezetének kiépítése érdekében.

Fölhívta a figyelmet a bal és

jobb oldali szélsőséges agitáció romboló hatására és arra buzdította az iparosság képviselőit, hogy saját szervezetükben minden erejükkel harcoljanak a tulzó irányzatok ellen.

Ezután a kézművesiparosság törvényhozási képviselőt, az iparosságok rendezését, az adó és OTI hátralekötök fizetésének megkönnyítését, a kisiparosság hitelezését és ipari szervezetek létesítését sürgették.

Több, mint félmillió pengővel emelkedett az Alföldi Takarékpénztár Debrecenben betétállománya

Az Alföldi Takarékpénztár Debrecenben, ez a nagymultu debreceni pénztárat hétfőn délután 4 órakor tartotta 64. évi rendes közgyűlést Sesztina Nagybáky Jenő felsőházi tag elnöklétével.

A közgyűlésen bemutatott az 1936. évi zárszámadás, amely az intézet öröndetes fejlődését bizonyítja. A Tiszántul gazdasági életében az 1936. év folyamán bekövetkezett javulást meggyőzően tükrözteti vissza az, hogy az Alföldi Takarékpénztár adóssái az elmúlt évben közel 3 millió pengő tőkét fizettek vissza és törlesztettek.

Az intézet iránt megnyilvánuló osztatlan bizalom kétségtelen jele, hogy a múlt évben több, mint félmillió pengővel emelkedett a be-

tétállománya, úgy hogy az intézet ezidőszert 5 millió pengőt meghaladó betétet kezel.

A legteljesebb elismerésre tarthat számot az a körülmény, hogy az Alföldi Takarékpénztár úgy a befolyt kölcsönösszeget, mint a betétszaporulatot, tehát 3 millió pengőnél nagyobb tőkét, mint új kölcsönt újra a gazdasági élet szolgálatába állított.

A közgyűlés egyhangú megelégedéssel fogadta az üzleti eredményt és elismeréssel méltatta az üzletvezetést, mely után hozzájárult ahhoz, hogy megfelelő tartalékolás és nagyobb nyereség átvitel mellett az 1936. évről részvényként 3 pengő osztalék fizetessék.

Tavaszbuzza, bükköny, ib, lóhere, lucerna, répamagvak és mindenféle más tavaszi vetőmag legelőnyösebben

SCHÄFER TESTVÉREK Debrecen, Bádagos ucca 2.
Telefonszám: 16-08 s z e r e z h e t ő b e

Egy debreceni vállalat 10 éves jubileumához

A Takarékoság Kereskedelmi RT 1937 február 27-én ünnepli a vállalat fennállásának 10 éves jubileumát. E vállalat a kitartó becsületes munkának, a hozzáértésnek, az ötletekben gazdag vezetésnek eredményeire tekinthet vissza. — Egyaránt szolgálta úgy a kötelekékbe tartozó cégeknek, melyeknek száma már 107-re emelkedett, mint 24.000 családra tehető vásárló táborának érdekeit.

A hiteléletben biztonságot teremtett úgy kereskedőre, mint vevőre. A kereskedő, minden erre vonatkozó egyéb munkák és főleg gond nélkül bonyolítja le forgalmát és könyvelni el havonta visszatérő pontos incassóját, míg a vevőközönség hitelt élvez készpénz áron, kényelmes havi részlettörlesztés mellett a havonta megújuló tovább vásárlási lehetőség biztosításával.

Mindkettő oly nagy előnyt biztosít a kereskedelmi életben, hogy nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a Takarékoság Kereskedelmi RT munkájával és szép eredményeivel igazi közgazdasági és emellett szociális tevékenységet is teljesített. Legna-

gyobb eredményeként könyvelhető el az a szinte katonásan fegyelmezett kereskedő tábora, — mely egységes szabályok szerint bonyolítja le a hatalmas vevőtábor legpontosabb kiszolgálását, mely kereskedőtáborban e katonás fegyelem mellett a legszorosabb együttműködés, megértés és összetartás lakozik.

Ugyanígyen értékű eredménynek tekinthető az, hogy a hatalmas vevőtábor nem rideg üzleti vállalkozást lát a vállalatban, hanem a vele minden bajában, gondjában együttérző támogatóját.

Ezután tovább haladva, bizton remélhető, hogy a Takarékoság Kereskedelmi RT következő jubileumán eredményeit megsokszorozva fog ünnepelni.

HENCZ GYÖRGY
hölgy- és uri fodrász terme
Debrecen, Csap ucca 3

Geduly Henrik dr.

Geduly Henrik dr., a tiszai evangélikus egyházkerület kiváló püspöke, titkos tanácsos, a hittudományok tiszteletbeli doktora 71 éves korában hosszas betegség után elhunyt Nyiregyházán. Hétfőn délelőtt temették el az államfő és az egész ország osztatlan részvétele mellett, magas társadalmi állásának kijáró pompával.

Mi azonban nem a püspököt, nem a titkos tanácsost és nem az egyházi tódományok baccalaureatusát gyászoljuk benne, hanem a megértő, belátó, nagyszívű Embert. Azt az embert, aki felülemelkedett a napi jelszavas politika zürzavaros eseményein, mert bölcsen tudta, hogy mindezek apró, mulandó dolgok. Szerényen és okosan továbbtartotta magát tőlük. Egyetlen-egyszer volt arról szó — 1918-ban — amikor felakarták léptetni képviselőnek, de inkább hallgatott öreg hívei tanácsára és nem lépett fel.

Ez a nyugodt, fölényes bölcsesség jellemezte minden cselekedetében. Tiszán látott a forradalom legzavarosabb napjaiban is és nem adta oda magát a reakciónak sem. Az újítók programjából értékelti tudta azt, ami valóban javára válhat a nemzetnek és elítélte a nacionalista jelszavakba burkolt ereszakoskodást, jogtiprást és haszonlesést.

Ember volt, férfi volt tetőtől talpig és valóban pótolhatatlan a vesztéség, amely halálával a nemzet és társadalmat érte. Jöhetnek az új irányok, jöhetnek az új jelszavak, de új Gedulyk már nem jönnek. Kidőlt a büszke fölgly, s lassan utána kidől a többi is.

Pusztul a magyar erdő...

Mit termelünk az őszi vetésből kimaradt területen?

Az őszi mostoha időjárás folytán a szokott buzavetésterületből mintegy 15—20% kimaradt, azért, mert szántani nem lehetett idejében. Ezek a földek szántatlanul mentek a tébe, a legnagyobb részét szántatlanul hevernek ma is. Ide az őszi buza, vagy rozs helyett tavaszi kalászosok, kapások, de még inkább takarmánynövények jöhetnek tekintetbe, bármit is termesztünk azonban, kitűnő eredményt alig várhatunk, mert a szántatlan föld a téli csapadékot nem gyűjtötte kellő módon, a gyomnövények szántással való irtása is elmaradt, főleg pedig a szántatlan föld nem tud felébredni!

Ez pedig annyit jelent, hogy az előző terméssel elvont növényi táplálékok a talaj őseréjéből pótolódnak már nem tudnak, istálló trágyánk nincs elegendő, hogy ezekre a területekre is jusson, a termesztendő növényekéhezni fognak.

A főkérdés tehát nem is az, hogy mit termelünk a buza helyén, hanem inkább az hogyan lássuk el a termesztendő növényt táplálékkal. Erre viszont könnyű a feletet: műtrágyával gyorsan, olcsón hozhatjuk a talajt kellő termőerőbe, műtrágyával helyrehozhatjuk a természet és ember mulasztását.

Hírek

Ha még eddig nem nyílt ki a szemed,

Kedves Magyar Testvérem, akkor most már tisztában lehetsz a tény-körülményekkel. Amikor Miskolcon bűzbombák robbannak, boxerek koppannak és revolverek dörrennek a nyilaskeresztesek gyűlésén, ugyanakkor Mikecz Ödön belügyi államtitkár azt mondja, hogy „a parlamentben képviselt minden pártot megilleti a szabályszerűen és a törvényes gyűlékezési jog alapján kért gyűlés megtartásának joga.” Vajon azt mondta volna akkor is, ha kiszagadapárti gyűlésről lett volna szó? Miskolcon gróf Festetics Sándor büntetlenül nevezheti a magyar parlamentet bünszövetkezetnek, ugyanakkor az ipolyiszalkai kerületben egy csendőrtiszthelyettes elkobozza Dinyés Lajos kiszagadapárti képviselőnek az arcképes honatyai igazolványát. És se szeri, se száma az ilyen aggasztó különbségeknek. Ugy látszik, nem ugyanazzal a mértékkel mérik az igazságot a nyilasoknak, mint a kiszagadapártiaknak.

Egytel több ok, Kedves Magyar Testvérem, hogy jól nyisd ki a szemedet és vigyázz, hogy megint lépne ne csaljanak,

Most már láthatod, hogy a kormány és a nyilasok egy gyékényen ülnek!

A többi a Te dolgod!

♦♦

— **Március hónap enyhe idővel kezdődik, fagggyal végződik.** Március hónap Herschel csillagász szerint barátságtalan nyirkos napokkal kezdődik, 5 ikétől esni fog. A hó végére derűs hideget jósol. A százszentendős kalendárium szerint március kezdetben enyhe, azután esős, majd derült 21 ig.

— **Hány biboros van?** Az idei év elején a biborosok szent kollégiumáról közreadott hivatalos kimutatás szerint összesen 66 biboros volt életben, akik közül 37 olasz nemzetiségű, 5 francia, 4 spanyol, 4 amerikai, 3 német, 2 cseh, 2 lengyel, 1 belga, 1 magyar, 1 portugál, 1 ir, 1 brazilai, 1 kanadai, 1 osztrák és 1 keleti szerzetesi kardinális.

— **A készkályhák adóváltás kulcsa.** Az egyes építési anyagok és köipari termékek után fizetendő forgalmiadó váltásáról szóló rendeletet a pénzügyminiszter módosította. A jövőben ugyanis az adóváltással nem terhelt anyagból készült készkályhák, kandallók, stb. adóváltáskulcsa a belföldi forgalomban 6, a behozatali forgalomban 10 százalék. A csempe és más kályha- és tüzhelyalkatrészek, valamint a csempéből készült épületdíszítések adóváltásága a belföldi forgalomban továbbra is 10, a behozatali forgalomban pedig 17 százalék.

— **Országos vásárok a Tiszántúlon és a szomszédban.** Márc. 1. Jásziakóhalma, Kölcse, Nyírnyháza. Márc. 3. Sárospatak. Márc. 4. Biharnagybajom, Ibrány. Márc. 8. Kismarja, Jászttelek. Márc. 9. Nyiracsád. Márc. 10. Nyirbogdány, Polgár, Tiszaroff. Márc. 11. Hajduhadház, Jánk. Márc. 12. Jászfényszaru, Március 14. Kisujszállás.

Tiszacsegei csendélet, avagy a kudarcba fulladt erőlködés

Emlékezünk arra mindnyájan, hogy dr. Görgey Márton a „Tiszántul” főmunkatársa, valamint R. Vigh János, Zsoldos János, Kun Albert, Szemán Mihály, Szabó Sándor, Simon Imre, M. Nagy István és Regőczy István tiszacsegei lakosok ellen az 1914. évi 5481. M. E. sz. rendelet 2. §-ába ütköző közbiztonság elleni kihágási eljárás indult meg, mert a tiszacsegei csendőrről nevezettek R. Vigh János házában összeülve találtak.

Többen ugyanis megkérték dr. Görgeyt, hogy utazzék ki Tiszacsegeire és ott őket és beteg hozzátartozóikat vizsgálja meg és lássa el orvosi tanáccsal. Épen a betegek kikérdezése folyt, amikor a csendőrről bement a lakásba, az ott tartózkodókat kizavarta és a feljelentést a közbiztonság elleni kihágás miatt megtette.

A napokban kézbesítették ki a terheltnek a rendőri büntető bíró ítéletét, melyben nevezettek a kihágás vádjára és annak következményei alól felmentette, mert beigazolást nyert, hogy dr. Görgey Márton az R. Vigh János lakására, az ott összegyűlteket orvosi tanáccsal akarta ellátni, Szemán Mihály és Kun Albert viszont azért mentek át R. Vigh János lakására, hogy onnan elhívják Szemán Mihály beteg feleségéhez. A csendőri jelentés szerint sem lehetett megállapítani, hogy nevezettek milyen politikai megkezdést akartak tartani.

Ajánljuk, hogy máskor jobb szemüveget tegyen fel és megfontoltabban járjon el, aki egy közönséges beteglátogatásnál és betegvizsgálatnál közbiztonság elleni kihágást fedez fel és tesz jelentést.

Meteor szabott áron! csillár

Gyári lerakat:

Piac ucca 9. sz.

Hajduszoboszló nagyszabású beruházásai

Uj vasuti állomást, hűtőtornyot, palackozó telepet építenek, a Gambriusz szállodát 28 szobával és egy nagy étteremmel bővítik ki

Addig, amíg Debrecenben évek óta az építő ipar leterítve a földön hever, addig az ország más városaiban erőteljesen megindult már az építkezés. Nem érdektelen a közeli Hajduszoboszló rohamléptei a fejlődés útján. Mint ismeretes a közeli napokban az Idegenforgalmi bizottság Hajduszoboszlón tartotta értekezletét és ott élénken tárgyalták azokat a nagyszabású elgondolásokat, melyeket a Gyógyfürdő nagyszabású igazgatója gondolt ki és amelyek rohamlépésben közelednek a megvalósuláshoz.

Igy még jóformán ki sem tava-szodott, már is elkezdődött a 15 holdas Csolnakázó tó talajmunkálata és a szezon megnyitásakor a nagy Csolnakázó-tavat is a közönség rendelkezésére bocsátják. Ez a tó egészen más lesz, mint a debreceni. Ez olyan méretű lesz, hogy azon motoroscsónakok is közlekedhetnek.

A Bánomkert és a fürdőtelep közötti részek erdősítési munkálatai is megkezdődtek. A város aztán épített egy hűtőtornyot, ahol a forrás vizét fogják lehűteni — és szűrőteleppel kombinálva hamarosan megkezdődik a híres szoboszlói víz palackozása és forgalomba hozása is. Egy

társaság komoly ajánlata fekszik a város Gyógyhelyi bizottsága előtt. Ez a társaság 60 ezer pengős beruházással külön palackozótelepet akar létesíteni és a városnak ezért garancia 9—10 000 pengős hasznot.

A fedett fürdő is elkészült és teljes üzembenyelvezése a napokban már meg is történik.

A Gambriusz szálloda tulajdonosa is építkezni fog már a közeli napokban. A minden igényt kielégítő kényelmes szállodát 28 szobával fogják kibővíteni. Azonkívül az éttermet a mostani méretének háromszorosára bővítetik ki. A vármegye ezzel szemben a szálló környékét új utburkolattal látja el.

Az IBUSZ sem tétlenkedik. Egy nagyobb üzletet akar létesíteni és evégből építkezni fog ugyancsak.

A hivatalos város is bekapcsolódott az alkotások megteremtésébe. Parkirozást és a fürdőtelep környékét a legkiválóbb világítással kívánja ellátni és egy kőszínház megépítése is tervben van.

E nagyszabású középítkezések mellett nem tétlen a magán építkezés sem. A közeli napokban kezdik el a rendőrség üdülőházának meg-

építését, ami egy olyan 150—200 ezer pengős munka.

Ugyancsak üdülőházat létesít a Vasutasok Országos Gazdasági Egyesülete: a VOGE is, valamint az Evangélikus Papnék Egyesülete.

Nagyon sokan magánosok is építkezni akarnak és az idei szezonra Hajduszoboszló teljesen változott képet fog mutatni a gyógyulásukat keresőknek.

A közelmúlt napokban az Államvasutak Igazgatósága magasépítészeti osztályának egy bizottsága a hajduszoboszlói vasutállomás épületeit vizsgálta felül és már a vasutnál befejezett ténynek tekintik az új állomás épületének felépítését. Az új állomásépület az eddiginél sokkal nagyobb, modern, világos és tágas a pályaudvaron pedig egy resti is lesz.

Mindenesetre nagy nyeresége Hajduszoboszlónak Veress főmérnök a Gyógyfürdő igazgatója, akinek feltűnést keltő cikkei szobakerületek legutóbb az Idegenforgalmi bizottság ülésén és elgondolása szerint a Debrecen-Hajduszoboszló-Nagyhorvátbánya háromszög egyik gerince lesz a magyar idegenforgalomnak.

(m. j.)

Gandhi rejtvény

— *Mi a különbség az igazi Gandhi és a magyar Gandhi között? ???*

— *Az igazi Gandhinak olyan ruhája van, amelyeken egyetlenegy zseb nincs, a magyar Gandhinak pedig olyan ruha borítja a testét, amelyiken más nincs, csak csupa zsebetlen zseb.*

Nagybákay Antal házassági jubileuma

Nagybákay (Rickl) Antal, az országos hírű debreceni Sesztina Lajos vasnagykereskedő cég népszerű, mindenki által tisztelt és becsült beltagja, kamarai beltag, február 19-ikén ünnepelte huszonöt éves házassági évfordulóját nejevel váradí Szabó Anikóval. Ebből az alkalomból a legszélesebb körből elhalmozták Nagybakai Antalt, a debreceni kereskedőtársadalom ezt a kitűnő, nagytekinélyű vezető tagját, a legmelegebb gratulációkkal.

Ujra tüntetett a debreceni

egyetemi ifjuság

A debreceni egyetemi ifjuság szerda óta pirázs tüntetéseket rendez a debreceni egyetemen, a klinikai telepen és esténként a debreceni utcákon. A tüntetések határozottan antiszemita jellegűek, de céljuk, illetve indítókuk eddig kiderítetlen, mert az indító okokat az ifjuság egyetlen tagja sem árulta eddig el. Csütörtökön este Debrecenbe érkezett Heltai Jenő a világhírű író, a francia becsületrend lovagja, akit az ifjuság a pályaudvaron „lezsírozott.” A neves író társaságában volt Felkay Fereac író is a „Függetlenség” című kormánylap munkatársa és ő neki is kijutott része az ifjuság zsidózásából. Az ifjuság tüntetése, illetve mozgalma gyermekes kiabálásokban és uccai zajongásokban merült eddig ki.

A csendőrség elfogta a debreceni Gerébi telepi gyilkosság tetteseit

A Petőfi téri, a Péterfia utcai, a Csolnákó tavi, a Jókai utcai és a homokkerti gyilkosságok eddigi eredménytelen nyomozásai után már úgy látszott, hogy a Gerébi telepen minapában történt rabló-gyilkosság ügyében indult nyomozás eredménytelen marad. Hétfőn estére aztán országra szóló szenzációként hatott a hír, hogy Nagy Gábor Gerébi-telepi gazda gyilkosait a debreceni csendőrség elfogta és ezzel egy bestiális büntetőkezelést tett ártalmatlanná. Elvitathatatlan, hogy a debreceni csendőrség eredménye óriási. A csendőrség őrizetbe vette a három fiatal gyilkost; a gyilkosság falazóját, egy kiskorú fiút és a gyilkosság felbujtóját özv. Balláné személyében, akiket csütörtökön délelőtt átadtak a kir. ügyészségnek: Balláné védelmével dr. Fényes Endre ügyvédet bizta meg és az ügyvéd már pénteken intézkedett védelem érdekében. Beadványában arra kérte a kir. ügyészséget, hogy beszélhessen védelemmel. Valószínű hamarosan kihallgatja a vizsgálóbíró özv. Ballánét és a gyilkosokat is, amikor is módja lesz az ügyvédnek beszélni védelemmel. Addig persze lakatlan és gondozatlan Balláné Lahner ucca 4. szám alatti tanyás háza és gazdasága, mert az egész „háznép” az ügyészségi fogházba került.

MEGHÍVÓ

A Debreceni Kereskedők és Uazók Egyesülete 1937. évi március hó 7-én, vasárnap délelőtt 9 órakor saját helyiségében (Arany Bika)

rendes közgyűlést

tart, melyre tagjait tisztelettel meghívja. Az Elnökség

Tárgysorozat: 1. Az előző közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Évi jelentés, zárszámadás és mérleg előterjesztése. 3. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában. 4. 1. elnök, 2. társelnök, 2. alelnök, 1. ügyész, 1. főtitkár, 1. titkár, 1. pénztárnok, 2. ellenőr, 1. jegyző, 1. háznagy, 1. könyvtárnok 3 évre való megválasztása. 5. 30. rendes választmányi tag és 6. póttag 1 évre való választása. 6. 3. számú vizsgáló 1 évre való választása. 7. Esetleges indítványok.

Figyelmeztetés: Az alapszabályok II. fejezet 5. pontja értelmében rendes tag cselekvő és szenedő választójoggal csak akkor bír, ha az elmúlt évről tagdíjjal, vagy egyéb járulékkel az egyesülettel szemben hátraéknban nincs. Az alapszabályok III. fejezet 9. pont 9. bekezdése értelmében csak olyan indítvány tárgyalható, amely a közgyűlés előtt 3 nappal bejelentett.

Hol van a kutya eltemetve?

- Melyik a kedvenc pontja a nyilaskeresztes gróf programjának?
- Az adósság elengedése.
- Miért?
- Mert 8 millió pengővel tartozik a zsidóknak!

Vásárhelyi János erdélyi református püspök válasza Bangha páternek a keresztyény egyházak uniójáról írt cikkére

A „Tiszántul” részletesen foglalkozott Bangha Béla Jézus Társasági atyának a „Magyar Szemle”-ben megjelent cikkével, amelyben a keresztyény egyházak uniójának gondolatát veti föl. — A rendkívül érdekes cikk óriási visszhangra talált és most Vásárhelyi János erdélyi református püspök válasza Bangha páternek egy interjú keretében.

— Nagy rokonszenvvel olvastam a cikket — mondotta Vásárhelyi püspök — a felvetett gondolatról csak ugyanilyen rokonszenvvel beszélhetek. Egyébként, különösen mi, erdélyi protestánsok, régen programunkká tettük a keresztyény egyházak közötti közeledést.

Helyesen mutat rá Bangha páter, hogy az egyházak első feladata a kölcsönös helyes megértés kell legyen. A protestáns egyházak körében már megindult az a mozgalom, hogy a keresztyény egyházakat közös munkára készítse elő.

Az egyik ilyen mozgalom a Hit és Rend mozgalom, a másik pedig

Stockholmból indult ki Soderblom lutheránus esperes kezdeményezésére.

A Hit és a Rend mozgalom inkább gyakorlati kérdésekkel foglalkozik és ezen a téren rendkívül szép eredményeket ér el.

A stockholmi mozgalom inkább elvi és dogmatikai kérdésekkel foglalkozik és így természetesen lát ható eredményei is kisebbek.

1927-ben Lausanneban ülésezett. A Hit és Rend mozgalom, ugyan ebben az évben pedig Stockholm-ban tartotta gyűlését Soderblom lelkész mozgalma. Annak idején az összes keresztyény egyházakat meghívták ezekre a gyűlésekre, amelyek — a római katolikus kivételével — meg is jelentek és résztvettek azóta is a munkában.

Ebben az évben ismét gyűlés lesz Oxfordban és Edinburghban és reméljük, hogy azon a katolikus egyház is megjelenik. Bangha páter kitűnő gondolatai feljogosítanak erre a reményre. A mi számunkra volna a legnagyobb öröm, ha így történe.

Házak, földek, szőlők, telkek és villák eladási-vételi megbízást és haszonbérletek kiadását vállalom.

Csillag Nándor

ny. banktisztviselő
M. kir. Földmivelésügyi Minisztérium által engedélyezett

ingatlan adás-vételi irodája.

Nyiregyháza, Nyirvizpalota. Széchenyi-ut. Tel. 601

A kereskedelmi és magánalkalmazottak panaszkodnak az OTI ellen

A MABI tagok sérelmei — A fizetésnek több mint 10 százaléka a biztosítási díj — Indokolatlan gyógyszer és igazolványdíjak — Kevesebb adminisztrációt és több gyógyítást

A most megindult „Szabolcsi Kereskedők” c. szaklap Proppter József tollából érdekes cikket közöl a kereskedelmi és magánalkalmazottak panaszairól az OTI ellen.

A vidéki MABI-tagok ugyanis az OTI-hoz vannak kapcsolva, s itt a cikkíró szerint mostoha elbánásban részesülnek a nyári üdülést illetően. Amíg ugyanis

a MABI budapesti tagjai óriási tömegben a legszébb és legjobb fürdőhelyeken nyaralhatnak 2-3 héttig addig a vidékiek csak igen csekély számban részesülnek ebből az áldásból

Régi panasz a nyiregyházi magánalkalmazottaknak, hogy amíg a

nagyobb vidéki városokban az esti órákban rendelkeznek a MABI-tagoknak, addig Nyiregyháza ez a rendelkezés a munkaidő tartama alatt történik, aminek hátrányos voltát nem kell bővebben magyarázni.

Azután itt van az OTI legantiszociálisabb rendelete: a betegigazolvány, amelyért kezdetben 20 fillért, jelenleg pedig 10 fillért kell fizetni, a felirt orvosságért pedig — tekintet nélkül annak értékére — 30 fillért. Ha két-három orvosságra van szükség, úgy a 30 fillért ugyanannyiszor kell megfizetni.

Egy 100 pengős favi fizetésű alkalmazott után 10 pengő 34 fillér a biztosítási díj, tehát az alkalmazott fizetésének több mint 10 százaléka,

indokolatlan tehát a gyógyszerek után fizetendő külön díj. Ez majd végül oda fog fejlődni, hogy mindent megfizettének a beteggel, s ezenfelül megmarad a magas tagdíjfizetés is.

Végül az a súlyos panaszok van az OTI és MABI tagoknak, hogy az orvos tulok adminisztrációs munkával van megterhelve, s nem jut elég ideje az alapos vizsgálatra és rendelésre.

A cikk végül azzal fejeződik be, hogy mindaddig, amíg ezek a sérelmek nem lesznek orvosolva, nem lesz meg a mindenki által kívánt harmónia a tagok és az OTI között.

Szerkesztői üzenet

vitéz Gyenn Pál küldött egy helyreigazító nyilatkozatot, erre a következőket jegyezzük meg.

Nagyrabecsüljük az ő igen tisztelt személyét, ennél fogva kijelentjük, hogy lapunk hírdásának reánézve sértő szándéka nem volt és Gyene Pál tévedésben van, mert a szóbanlévő felszólalás dr. Hegyemé Kiss Pál érdekében tettett Gyene Zsigmond részéről.

Azt is tudjuk, hogy Gyene Pál uri érzésével nem egyeztethető össze, hogy az ellenfél kipakol elferdítve mindent egy bizalmas tárgyalásból s a másik félnek akkor ne legyen joga megvédeni becsületét, mert diszkrecióhoz van köte. A becsület drága kincs.

Lapunk a január 2-iki értekezlettel csak azért foglalkozott, mert lehetetlen helyzetbe hozták a durva támadások Hegyemé Kiss Pált, viszont Gyene Pál sem kívánhatja, hogy valakit porig alázzanak és az ne is védekezze. Különben is Hegyemé nyomban érintkezésbe lépett az illetékesekkel, hogy ne az ő részéről történjen a cáfolás.

Cáfolni azonban kellett.

NYILATKOZAT

I.

En alulirott Maza Sármássy Miklós Maizner János újságíró utól ezennel bocsánatot kérek az 1936. évi november hó 21-én a Bika-kávéházban történt tetteges inzultusomért,

SÁRMÁSSY sk.

II.

En alulirott Maizner János ezennel kijelentem, hogy Maza Sármássy Miklós urat tudtommal soha meg nem sértettem. Bár soha szándékomban nem volt őt megsérteni: ennek dacára azonban, ha magát sértve érezné bármiért is, ezért sajnálkozásomat fejezem ki.

MAIZNER sk.

TISZÁNTUL

szerkesztősége és kiadóhatala:
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM
NYIREGYHÁZA, BOCSKAY UCCA 19. SZ
DEUTSCH KÖNYVNYOMDA NYOMASA
DEBRECEN, PIAC UCCA 77. SZÁM
Előfizetési ár: Egy évre 6— pengő
Felelős kiadó: HEGYMEGI KISS PÁL
Főszerkesztő: TAHY ENDRE dr
Főszerkesztő helyettes: Dr. BIRÓ JÓZSEF
Felelős szerkesztő: CSABA ISTVÁN
Főmunkatársak: Dr. Görgey Márton,
dr. Hegyemé Kiss Pál, Jakoy László
Szerkesztő: Maizner János